

PATVIRTINTA
Vilniaus šv. Kristoforo gimnazijos
Direktorės 2023 m. rugsėjo 1 d.
Įsakymu Nr. V-131

**VILNIAUS ŠV. KRISTOFORO GIMNAZIJOS SOCIALINĖS PILIETINĖS
VEIKLOS ORGANIZAVIMO TVARKOS APRAŠAS**

I SKYRIUS

BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Socialinės-pilietinės veiklos įgyvendinimo poreikį lemia pagrindinio ir vidurinio ugdymo bendrosios programos, patvirtintos Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2022 m. rugpjūčio 24 d. įsakymu Nr. V-1269 „Dėl Priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo bendrųjų programų patvirtinimo“ (toliau – bendrosios programos), įtvirtinančios kompetencijų ugdymą mokantis pagal pagrindinio ir vidurinio ugdymo programas. Ugdymas pagal bendrąsias programas turi padėti mokiniams išsiugdyti komunikavimo, kultūrinę, kūrybiškumo, pažinimo, pilietiškumo, skaitmeninę, socialinę, emocinę ir sveikos gyvensenos kompetencijas. Socialinė-pilietinė veikla taip pat prisideda prie bendrosiose programose numatytų kompetencijų ugdymo ir padeda mokiniams praktiškai taikyti įgytas žinias ir gebėjimus bei demonstruoti vertybines nuostatas ir sudaro galimybes pažvelgti į dalykus iš įvairių perspektyvų, ypač pritaikant, išplečiant ir aktualizuojant įgytas žinias gyvenimiškose situacijose.

II SKYRIUS

SOCIALINĖS-PILIETINĖS VEIKLOS TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

2. Socialinės-pilietinės veiklos tikslas – skatinti mokinius aktyviu dalyvavimu prisidėti sprendžiant aktualias socialines problemas bendruomeniniame ir visuomeniniame gyvenime ir, reflektuojant savo patirtį, ugdytis pilietiškumo, socialinę, emocinę ir sveikos gyvensenos bei kitas kompetencijas.
3. Socialinės-pilietinės veiklos uždaviniai:
 - 3.1. skatinti mokinių visapusišką asmenybės brandą ir dalyvavimu grįstą mokymąsi;
 - 3.2. padėti įsisąmoninti kiekvieno asmens atsakomybę kuriant savo asmeninę, vietos bendruomenės ir platesnės visuomenės gerovę bei paskatinti mokinius ieškoti pozityvių saviraiškos būdų;
 - 3.3. skatinti mokinius apgalvoti savo patirtis, ugdytis savistabos įgūdžius, gebėjimą kritiškai įsivertinti savo priimtų sprendimų pagrįstumą ir pridėtinę vertę sau patiems ir bendruomenei, kuriai mokiniai priklauso.

III SKYRIUS

SOCIALINĖS-PILIE TINĖS VEIKLOS TURINYS

4. Socialinė-pilietinė veikla yra mokymosi turinio dalis, atliekama laisvu nuo pamokų metu ir pasirenkama vadovaujantis šiais principais:
 - 4.1. prasmingumo. Socialinė-pilietinė veikla prisideda prie mokinio saviraiškos, asmeninių tikslų įgyvendinimo, pasirinktos veiklos, padeda atrasti jam asmeniškai prasmingą veiklą bei skatina jį orientuotis į ne tik į rezultatą, bet ir į patį veiklos procesą, mokytis iš savo klaidų ir pasiekimų bei reflektuoti apie įvairių patirčių naudą. Mokiniai gali įsitraukti į įvairių nevyriausybinių organizacijų veiklą ir prisidėti prie jiems rūpimų problemų sprendimo, pvz., visuomenės sąmoningumo didinimo klimato kaitos klausimais, gyvūnų apsaugos, pažeidžiamų asmenų grupių teisių užtikrinimo klausimais ir pan.;
 - 4.2. asmeninio tobulėjimo. Socialinė-pilietinė veikla pasirenkama atliepiant mokinio interesus ir pomėgius. Socialinė-pilietinė veikla nėra savitikslių, ji turi padėti mokiniams tobulėti, plėsti savo pažinimo ribas, išbandyti save atliekant naujus vaidmenis, patirti naujus kontekstus. Idealu, jei mokiniai savo stiprybes ir talentus gali pritaikyti naujame kontekste, ir tai sudaro sąlygas mokiniams įsivertinti savo stiprybes ir numatyti galimas tolesnio mokymosi trajektorijas. Skatinamas mokinių dalyvavimas ir jų pagalba organizuojant įvairias parodas, koncertus, sporto turnyrus, kitus renginius įvairiose socialinės globos institucijose, ligoninėse, telkiant bendruomenes konkrečiam tikslui siekti arba pagalbos teikimas jaunesnio amžiaus mokiniams mokantis, taip pat neformaliojo vaikų švietimo ir užimtumo veiklų organizavimas dienos centrus lankantiems vaikams, mokymosi sunkumų turintiems vaikams, migrantams, savanorystė ikimokyklinio ugdymo įstaigose, mokymas, konsultavimas, paskaitos vedimas, pranešimų skaitymas arba kitos panašios veiklos;
 - 4.3. socialinio teisingumo. Mokinys turi suvokti, kad jis yra didesnės bendruomenės ir visuomenės narys ir kad nuo kiekvieno asmeninio indėlio priklauso visuomenės gerovė. Visuomenės gerovė užtikrinama, kai visoms asmenų grupėms sudaroma galimybė lygiavertiškai dalyvauti socialiniame gyvenime. Mokinių indėlis, net ir pats mažiausias, užtikrinant šias galimybes yra neįkainojama pagalba valstybei ir visiems žmonėms. Todėl mokiniai galėtų būti skatinami savanoriauti teikiant pagalbą savarankiškai arba per įvairias nevyriausybinės organizacijas, teikiančias pagalbą stokojantiems, neįgaliems, vienišiams ir pagyvenusiems asmenims, migrantams ir kitiems mokinių artimoje aplinkoje gyvenantiems ir sunkumų patiriantiems žmonėms ir kt.;
 - 4.4. dalyvavimo. Socialinė-pilietinė veikla turi padėti mokiniui suprasti, kad demokratinės visuomenės grįstos jų piliečių įsitraukimu ir dalyvavimu sprendžiant visuomenei aktualius klausimus ir kad kolektyvinėmis pastangomis galima pasiekti daugiau, nei veikiant individualiai. Todėl mokiniai turi būti skatinami atlikti veiklas ne tik individualiai, bet ir dalyvaujant bendrose veiklose, kurių metu jie mokytųsi pažinti vieni kitus, išklausti skirtingas nuomones, ieškoti sutarimo, argumentuoti nuomones, atlikti įvairius socialinius vaidmenis, dalintis, bendradarbiauti ir padėti vieni kitiems. Galimos įvairios mokinių grupių arba klasių iniciatyvos, siekiant spręsti vietos bendruomenei aktualius klausimus, pvz., organizuoti pilietines iniciatyvas ir / ar jose dalyvauti, taip pat dalyvauti kraštotyrinėje,

ekologinėje veikloje, domėtis aplinkosaugine veikla, dalyvauti ekspedicijoje, žygyje, nagrinėti istorinius šaltinius ir kt.

IV SKYRIUS

SOCIALINĖS-PILIE TINĖS VEIKLOS ĮGYVENDINIMAS

5. Socialinei-pilietinei veiklai skirtas minimalus privalomas valandų skaičius yra numatytas Bendrųjų ugdymo planų 86, 87, 92 ir 108 punktuose. Šis laikas nėra įskaičiuojamas į mokinio mokymosi krūvį, tai laisvu nuo pamokų metu vykdoma veikla. Pagrindinio ugdymo programoje (2023-2024 – m. m. skiriama ne mažiau kaip 20 valandų per mokslo metus I klasėje ir 10 valandų II klasėje; 2024-2025 m. m. skiriama ne mažiau kaip 20 valandų per mokslo metus I-II klasėse) socialinei-pilietinei veiklai atlikti gali būti skiriama iki 5 ugdymo dienų, ji turi būti atlikta iki ugdymo proceso pabaigos. Vidurinio ugdymo programoje besimokantis mokinys socialinę-pilietinę veiklą gali atlikti iki mokymosi pagal vidurinio ugdymo programą pabaigos (2023-2024 m. m. ir 2024-2025 m. m. 70 valandų per dvejus mokslo metus III–IV klasėse). Socialinė – pilietinė veikla gali būti vykdoma ir mokinių atostogų metu. Už socialinės-pilietinės veiklos koordinavimą atsakingas klasės vadovas (išimtinais atvejais paskirtas koordinatorius).
6. Socialinė-pilietinė veikla vykdoma cikliškai: mokinys apmąsto savo mokymosi patirtį ir priima sprendimą, į kokias socialines-pilietines veiklas norėtų įsitraukti, kaip dalyvavimas šiose veiklose padėtų jam augti ir tobulėti. Mokinys planuoja savo veiklas padedamas klasės vadovo. Mokinys pasirengia planą pasirinktai socialinei-pilietinei veiklai įgyvendinti, atlieka nusimatytas užduotis, reguliariai apgalvoja savo atliekamos socialinės-pilietinės veiklos prasmingumą ir pridėtinę vertę sau ir gimnazijos bendruomenei, visuomenei; jei reikalinga, mokinys keičia pirminį socialinės-pilietinės veiklos planą ir koreguoja nusimatytas užduotis. Pabaigęs nusimatytas socialinės-pilietinės veiklos užduotis, mokinys įsivertina savo patirtį ir fiksuoja socialinės-pilietinės veiklos įrodymus kompetencijų aplanke, kurį sudaro socialinės veiklos lapas (priedas Nr. 1), kiti socialinę veiklą patvirtinantys dokumentai (įstaigos pažymos) ir refleksijos lapas (laisva forma).
7. **Mokyklos vadovas:**
 - 7.1. skiria už socialinės-pilietinės veiklos koordinavimą atsakingą pavaduotoją ugdymui;
 - 7.2. skiria už socialinės-pilietinės veiklos organizavimą atsakingą klasės vadovą;
 - 7.3. sudaro sąlygas gimnazijoje klasės vadovui organizuoti konsultacijas ir individualius ugdymuosius pokalbius; prireikus sudaro sąlygas mokiniams naudotis mokyklos infrastruktūra atliekant socialines-pilietines veiklas.
8. **Pavaduotojas ugdymui:**
 - 8.1. koordinuoja visą socialinę – pilietinę veiklą;
 - 8.2. padedant socialinei pedagogei konsultuoja mokinius dėl socialinės – pilietinės veiklos.
9. Mokslo metų pradžioje klasės vadovas (koordinatorius), mokinius supažindina su reikalavimais atliekant socialinę-pilietinę veiklą ir atsiskaitymo tvarka.
10. **Klasės vadovo (koordinatoriaus) pareigos koordinuojant socialinę-pilietinę veiklą:**
 - 10.1. Paaiškina socialinės-pilietinės veiklos prasmę, reikalavimus, mokyklos prioritetus ir pateikia gerųjų socialinės-pilietinės veiklos atlikimo pavyzdžių;
 - 10.2. Padeda mokiniams pasirinkti socialines-pilietines veiklas ir suprasti, kaip jų patirtis jas atliekant prisidės prie mokinių asmeninio augimo; pateikia rekomendacinio pobūdžio

- socialinių-pilietinių veiklų socialinių partnerių sąrašą; padeda mokiniams pasirengti savo socialinės-pilietinės veiklos planus;
- 10.3. Nurodo konkrečią dieną individualiai ar grupinei konsultacijai dėl socialinės-pilietinės veiklos vykdymo;
 - 10.4. Nuolatos domisi, kaip sekasi mokiniams, o prireikus siūlo pagalbą;
 - 10.5. Pastebėjęs, kad mokiniams kyla sunkumų, kviečia mokinius pokalbiui ir teikia reikiamą pagalbą, atsižvelgdamas į mokinių amžių ir kontekstą; jei socialinė-pilietinė veikla atliekama už mokyklos ribų, palaiko ryšį su organizacijų atstovais, domisi, kaip sekasi mokiniams;
 - 10.6. Klasės vadovas su kiekvienu mokiniu ne mažiau nei 2 kartus per mokslo metus organizuoja individualius ugdomuosius pokalbius apie jo patirtis atliekant socialines-pilietines veiklas;
 - 10.7. Socialinę-pilietinę veiklą fiksuoja Tamo dienyne, teikia grįžtamąjį ryšį mokiniui ir jo tėvams (globėjams, rūpintojams) apie socialinės-pilietinės veiklos rezultatus;
 - 10.8. Padeda mokiniui sudaryti kompetencijų aplanką;
 - 10.9. Konsultuoja dėl refleksijos;
 - 10.10. Ugdymo laikotarpio pabaigoje patikrina, kad būtų įvykdytas minimalus socialinės-pilietinės veiklos reikalavimas, apibendrina mokinio patirtį ugdomųjų pokalbių metu arba gavus mokinio refleksiją raštu įvertina mokinio įvykdytas užduotis bei refleksiją. Socialinės-pilietinės veiklos vertinimo rezultatas fiksuojamas įrašu „įskaityta“ („įsk.“) arba „neįskaityta“ („neįsk.“), nurodant veikloms įgyvendinti panaudotą valandų skaičių. Mokiniam, negavusiam įskaityto socialinės-pilietinės veiklos įvertinimo, skiriama papildomo laiko išsikelti naujus ar patikslinti išsikeltus tikslus ir juos pasiekti.
- 11. Mokinių pareigos atliekant socialinę-pilietinę veiklą:**
- 11.1. Pateikia pageidavimus klasės vadovui dėl galimos socialinės-pilietinės veiklos pobūdžio ir turinio;
 - 11.2. Atsižvelgdamas į klasės vadovo pastabas ir siūlymus, aptaria savo numatytas veiklas ir užduotis su klasės vadovu;
 - 11.3. Atsakingai vykdo savo suplanuotas užduotis;
 - 11.4. Apmąsto savo patirtį ir prireikus koreguoja socialinės-pilietinės veiklos pobūdį, užduotis ir kt.;
 - 11.5. Kaupia savo socialinės-pilietinės veiklos įrodymus kompetencijų aplanke;
 - 11.6. Dalyvauja ugdomuosiuose pokalbiuose su klasės vadovu ir pateikia reikiamus įrodymus apie atliktas socialines-pilietines veiklas arba pateikia savo refleksiją (pristatant bendruomenei) ir įrodymus raštu;
 - 11.7. Kilus nenumatytoms aplinkybėms, koreguoja perplanuoja savo socialinę-pilietinę veiklą ir apie pasikeitimus informuoja klasės vadovą.
- 12. Valandų skaičius už veiklas mokykloje:**
- 12.1. pagalba organizuojant mokyklos renginius (rašant renginio scenarijų, priemonių renginiui paruošimas, patalpos po renginio sutvarkymas, budėjimas renginio metu) – nuo 2 iki 3 valandų;
 - 12.2. budėjimas per pertraukas – 3 valandos (už vieną budėjimo savaitę);

- 12.3. pagalba puošiant mokyklą (pvz.: apipavidalinant jos erdves (krikštynų, šimtadienio, paskutinio skambučio šventėms), rengiant parodas mokykloje) – po 2 valandas kiekvienam renginiui;
 - 12.4. pagalba klasės vadovui, dalykų mokytojui, pagalbos mokiniui specialistui – valandas parašo veiklą prižiūrintis asmuo (rekomenduojama 2 val. klasės seniūnui, po 1 val. kitiems klasės vadovui padedantiems mokiniams);
 - 12.5. bibliotekos, klasių, mokyklos teritorijos tvarkymas – valandas parašo veiklą prižiūrintis asmuo (rekomenduojama iki 2 val.);
 - 12.6. veikla mokyklos savivaldos institucijose (pvz.: mokinių savivaldoje, mokyklos taryboje) – valandas parašo veiklą prižiūrintis asmuo (rekomenduojama iki 3 val.);
 - 12.7. pagalba draugui (pvz. turinčiam mokymosi sunkumų) – valandas parašo veiklą prižiūrintis asmuo (rekomenduojama iki 2 val.);
 - 12.8. pagalba tvarkant mokyklos internetinę svetainę ar rengiant mokyklos leidinį – valandas parašo veiklą prižiūrintis asmuo (rekomenduojama iki 2 val.);
 - 12.9. pagalba organizuojant mokykloje apklausas, tyrimus bei juos apibendrinant ir kt. – valandas parašo veiklą prižiūrintis asmuo (rekomenduojama iki 2 val.).
13. **Veiklos už mokyklos ribų** (2 priedas):
- 13.1. pagalba gyvūnų prieglaudos globotiniams;
 - 13.2. pagalba seneliams, neįgaliesiems, vaikams globos namuose;
 - 13.3. dalyvavimas NVO veikloje, gerumo ar labdaros akcijose;
 - 13.4. dalyvavimas/savanorystė miesto, rajono socialiniuose-pilietiniuose renginiuose (pvz. valstybinių švenčių minėjimo renginiai);
 - 13.5. dalyvavimas mokyklos, miesto, šalies ekologinėse akcijose, projektuose;
 - 13.6. dalyvavimas jaunimo organizacijų/susivienijimų organizuojamose veiklose;
 - 13.7. pagalba tvarkant miesto, rajono aplinką (pvz.: lankytinas vietas, kapinius);
 - 13.8. mokyklos vardo garsinimas (pvz.: dalyvavimas olimpiadose, konkursuose);
 - 13.9. savanorystė NVO organizacijose, įvairiuose įstaigose (pvz.: teatre, ligoninėje ir t.t.).

V SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

14. Su socialinės-pilietinės veiklos tvarka mokiniai supažindinami mokslo metų pradžioje klasės valandėlės metu.
15. Mokiniui, per mokslo metus neatlikus privalomos socialinės-pilietinės veiklos skiriamas papildomas darbas mokinių atostogų metu, išskyrus Lietuvos Respublikos Švietimo, mokslo ir sporto ministro įsakymu numatytu atveju.
16. Baigimo pažymėjimas II gimnazinės klasės mokiniui išduodamas po papildomų darbų atlikimo.
17. Mokiniui neatlikusiam socialinės-pilietinės veiklos, pažymėjime įrašomas atitinkamas įrašas (pagal nustatytą pažymėjimų išdavimo tvarką).
18. Socialinės-pilietinės veiklos apskaitos kontrolę vykdo ir socialinę-pilietinę veiklą koordinuoja direktoriaus pavaduotojas ugdymui, atsakingas už socialinę-pilietinę veiklą mokykloje.

SAVANORIUS PRIIMANČIOS ORGANIZACIJOS:

1. Maisto bankas

Atsakingas už savanoriavimą +370 650 19885

2. Lietuvos Raudonasis Kryžius

<https://redcross.lt/savanoryste/uznugario-savanoryste/>

3. Jaunimo linija

info@jaunimolinija.lt

4. Lesė

info@lese.lt

5. Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka

karjera@lnb.lt; +370 5 239 8507

6. Jaunieji Maltiečiai

neringa.sukauskaite@maltieciai.lt

7. Vaikų linija

vilnius@vaikuliniija.lt

8. Vilniaus arkivyskupijos Caritas Laikinieji Namai

laikiniejinamai@vilnius.caritas.lt; +370 372 05427

9. Žirmūnų seniūnija

zirmunu.seniunija@vilnius.lt